

Čís. 9733.

Dokud nebyla pozůstalost přihlásivším se dědicům odevzdána, nemohou věřitelé pozůstalosti žalovati dědice osobně, nýbrž jen pozůstalost zastoupenou přihlásivšími se dědici. Byla-li podána žaloba přímo na dědice, jest ji pro tentokráte zamítnouti. Lhostejno, zda se dědici přihlásili bezvýmínečně, či s dobrodiním inventáře a že předmět pozůstalostního řízení byl za projednávání pozůstalosti odprodán a výtěžek rozdělen mezi dědice.

(Rozh. ze dne 14. března 1930, Rv I 789/29).

Žalobce zažaloval peněžitou pohledávku z právního jednání se zůstavitelem proti dědicům, dříve než jim byla pozůstalost odevzdána. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl pro nedostatek pasivního oprávnění dědiců ke sporu. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobce a potvrdil napadený rozsudek s tím, že se žaloba zamítá jen pro tentokráte.

D ů v o d y:

Podle § 547 obč. zák. mohlo by se zdáti, že dědic nabývá veškerých práv k pozůstalosti již přihlášením se za dědice. Avšak tomu není tak. Zákon pokládá dědice až do odevzdání dědictví jen za správce pozůstalosti (§ 797 obč. zák. a § 145 nesp. říz.). Soud může dědici, který dostatečně prokázal právo dědické, přikázati za projednávání pozůstalosti jen správu a užívání pozůstalosti (§ 810 obč. zák. a § 145 nesp. říz.). V mezičase trvá hereditas jacens (jud. 84) a věřitelé pozůstalosti nemohou žalovati dědice osobně, nýbrž jen pozůstalost zastoupenou dědicem, jenž se k ní přihlásil (§§ 550, 807, 812 a 821 obč. zák.). Teprve odevzdáním nastává úplné sloučení majetku zůstavitelova a dědicova, teprve pak smí dědic neobmezeně nakládati s dědictvím a jest odevzdací listinou oprávněn aktivně a pasivně jako dědic. Odvolací soud zjistil, že pozůstalost po Edvardu P-ovi, k níž se žalovaní za dědice přihlásili, není dosud dědicům odevzdána. Žalovaní jsou však o zaplacení dluhu zůstavitelova dědicové osobně, kdežto podle právních předpisů shora uvedených by mohla býti dosud žalována jen pozůstalost Edvarda P-a nebo sice jeho dědicové, nikoli však osobně, nýbrž v jejím zastoupení. Důsledkem toho právem uznal odvolací soud, že žalovaní nejsou dosud pasivně oprávněni k žalobě a právem žalobu na ně osobně namířenou zamítl, jenom, že tak měl učiniti pro tentokráte a nikoli navždy, poněvadž po odevzdání pozůstalosti nabudou pasivního oprávnění. Bylo proto v tom směru výrok soudu odvolacího oprávněn. Na tom nemění nic, že pozůstalost jest projednávána v Rakousku, neboť nebylo ani tvrzeno, tím méně prokázáno, že v Rakousku platí jiné právo dědické než ve zdejší státě. Nic dále na tom nezáleží, zda se dědicové přihlásili s dobrodiním inventáře, či snad bezvýmínečně, neboť zákon v té příčině

nerozeznává. Tolikéž jest nerozhodno, že předmět pozůstalostního řízení byl za projednávání pozůstalosti odprodán a výtěžek byl mezi dědice rozdělen, vždy zůstává rozhodným jen okamžik odevzdání pozůstalosti vydáním odevzdací listiny. Nedostatek ten nelze odčiniti ani žalobním návrhem, by žalovaní byli odsouzeni zaplatiti zažalovanou pohledávku podle poměru přijatého dílu dědického, neboť jen tehdy, přihlásili-li se k pozůstalosti s dobrodiním inventáře, neručili by po odevzdání pozůstalosti již solidárně, nýbrž toliko podle poměru dědického podílu a jen s tímto obmezením by mohli býti po odevzdání pozůstalosti osobně žalováni. Před jejím odevzdáním jsou právi z dluhů pozůstalosti solidárně podle § 550 obč. zák. Přihlásili-li se však neobmezeně, jako v tomto případě, ručí věřitelům za dluhy pozůstalostní solidárně celým svým vlastním jměním i po jejím odevzdání (§§ 820 a 896 obč. zák.).

Čís. 9734.

Za náměstka ve smyslu § 55 živn. řádu lze považovati jen toho, kdo provozuje živnost na účet majitele koncese. Nicotnou jest úmluva, podle níž měla třetí osoba provozovati koncesovanou živnost samostatně a na vlastní účet.

(Rozh. ze dne 14. března 1930, Rv I 965/29).

Za sporu o náhradu škody vznesl žalobce mezitímní návrh na určení, že smlouva z roku 1926, podle níž se žalovaná strana zavázala, že, bude-li jí udělena koncese k provozu dopravy autobusem na trati H., tuto koncesi nechá žalobcem bezplatně provozovati po dobu trvání koncese a že se žalobce zavázal, že všechny vozy k provozu autobusového podniku odebere od žalované strany. Procesní soud první stolice vyhověl mezitímnímu určovacímu návrhu a uznal žalobní nárok na náhradu škody důvodem po právu. Odvolací soud zamítl mezitímní určovací návrh a uznal, že žalobní nárok není důvodem po právu. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Jest dáti odvolateli za pravdu v tom, že, i když se vychází ze zjištění napadeného rozsudku, k platné smlouvě mezi stranami nedošlo a že nelze odpůrce považovati za odvolatelova zástupce v jeho živnosti, poněvadž odpůrce, jak sám tvrdí, měl provozovati jízdu autobusem na vlastní účet, což se příčí právnímu pojmu zástupce ve smyslu živnostenského řádu. V souzeném případě šlo o živnost koncesovanou ve smyslu ustanovení § 22 živn. ř. Koncesi nemohl však odvolatel smlouvou převést na odpůrce, poněvadž, má-li se živnost koncesovaná převést na jiného, jest k tomu po zákonu třeba nové koncese (§ 56 živn. ř.). Odvolatel mohl ustanoviti odpůrce zástupcem ve své živnosti nebo mu koncesi propachtovati, to i ono ovšem se schválením živnostenského úřadu, jakž dovoluje § 55 živn. ř., koncesi mu však přenechati nemohl a nesměl. Že však byl pachtýřem koncese nebo že byl ustanoven odvolatelovým zástupcem, žalobce ani sám při svém výslechu potvrditi nemohl. Okolnost, že snad žalobce